

Sıra No 225

Askerî ceza kanununa müzeyyel 1/126 ve Askerî muhake- me usulü ve askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tashih ve tadiline dair 1/319 numaralı kanun lâyhaları ve Millî Müdafaa ve Adliye encümenleri mazbataları

Askerî ceza kanununa müzeyyel 1/126 numaralı kanun lâyihası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/1850

25-VI-1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Askerî ceza kanununa zeylen M. M. vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21-VI-931 tarihli içtimaında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâyihası

Devlet demiryolları, Devlet vapurları idaresinde ve memleketin müdafaa vesaitini imal ve ilzar eden fabrikalarda ve sınaî müessesatta çalışan memurin ile müstahdeminden askerlik mü-kellefiyetine tâbi bulunmayanların hali seferberide düşmanın kara ve deniz ve hava taarruzlarile kara bombardımanları gibi tehlikeli zamanlarda vazifeleri başından kaçmak maksadile terki hizmet ve vazife etmeleri yüzünden memleketin müteessir olacağı bedihi bulunduğundan bu gibi memurin ile müstahdeminin seferberlik esnasında kavanini askeriye tâbi kılınarak tehli-keli zamanlarda kendilerinden terki vazife edememeleri ve edecek olanların da emsaline ibreti müessire olmak üzere derhal divanı harbe tevdileri vatanın müdafaası noktasından muvafık gö-rülerek askerî ceza kanununa müzeyyel merbut lâyiha kanuniyenin tanzımı münasip bulunmuştur.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa encümeni

Karar No. 13

Esus No. 1/126

7 - VII - 1931

Yüksek Reisliğe

Askerî ceza kanununa zeyl olarak tayin edilmiş olan ve encümenimize havale buyurulan ka-nun lâyihası mahsus memurile birlikte tetkik ve müzakere edildi:

Merbut esbabı mucibedede zikredildiği üzere lâyihanın istihdaf ettiği gaye ve tedbir şudur:

Devlet demiryollarile vapurları idarelerinde, memleketin müdafaa vasıtalarını imal eden ve

hazırlıyan fabrika ve sanayi müesseselerinde çalışan ve askerlik mükellefiyeti haricinde bulunan memur ve müstahdemlerin, harbin icabı olarak düşman tarafına her ne nevi ve suretle olursa olsun mezkûr müessesat aleyhine vaki olacak taarruz ve ateş tehlikeleri karşısında, vazifeleri başından kaçmamaları ve kendiliklerinden terki hizmet etmemeleri aksi harekette bulunanları askerî ceza-kanunu hükümlerine tâbi tutulmalarıdır. Bu tedbirle vatan müdafaası işlerinin mühim zamanlar-da sekteye ve akamete uğramamasını temindir.

Şayanı ehemmiyet olan ve ittihazı lüzumlu görülen mezkûr tedbir tatbikatında askerlik mükellefiyeti olmıyan vatandaşa umumî ve şamil bir mahiyette mükellefiyet tahmil edilmemesi de çok dikkate alınacak noktadır. Bu noktanın kanun lâyihası metninde açık yazılması için 1 inci maddedeki (dahi seferberlik müddetince) ibaresinin (dahi verilen emir hükmünün ve vazifenin devam ettiği müddetçe) suretinde tadili ve diğermaddelerin olduğu gibi kanun lâyihasının kabulüne encümenimizce karar verildi. Keyfiyet Umumî heyetin tasvibine arz olunur.

M. M. E. Reisi N.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
	Giresun	Muş	Tokat	Tokat	Ordu
<i>İhsan</i>	<i>İhsan</i>	<i>A. Rıza</i>	<i>B. Lûtfi</i>	<i>L. Müfit</i>	<i>Recai</i>
Aza	Aza	Aza	Aza		
Malatya	Konya	Diyarbakir	Kars		
<i>M. Nedim</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>Kâzım</i>	<i>Muhittin</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Askerî ceza kanununa müzeyel
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Seferberlik hazırlıkları başladığından itibaren müdafaai memleket işlerinde kullanılmak için emir ve vazife alan kara, deniz, hava, nakliye vasaitile fabrika ve müesseselerde çalışanların askerlik çağından hariç olanlar dahi seferberlik müddetince bilûmum kavanini askeriyeye tâbidirler.

Bunlardan terki vazife ve hizmet edenler askerî mahkemelere tevdi olunurlar.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Seferberlik hazırlıkları başladığından itibaren müdafaai memleket işlerinde kullanılmak için emir ve vazife alan kara, deniz, hava, nakliye vasaitile fabrika ve müesseselerde çalışanların askerlik çağından hariç olanlar dahi verilen emir hükmünün ve vazifenin devam ettiği müddetçe bilûmum kavanini askeriyeye tâbidirler. Bunlardan terki vazife ve hizmet edenler askerî mahkemelere tevdi olınurlar.

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

15 - VI - 1932 tarih ve 1632 numaralı askerî
ceza kanununun bazı maddelerini
tadil eden kanun lâyihası

MADDE 1 — 1632 numaralı kanunun 76 nci maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Mahpus ve mevküflardan kaçanların cezası

Mahpuslardan nöbetçiyi veya muhafazasına memur olanları kandırarak veya dalgınlığından yahut yerinde bulunmamasından istifade ederek kaçanlara geri kalan mahkûmiyetlerinin yarısı nisbetinde ceza verilir. Her halde bu ceza bir aydan aşağı olamaz.

Bu suretle kaçan mevküflar da altı aya kadar hapisle cezalandırılır.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 77 nci maddesine aşağıda yazılı fıkra ilâve edilmiştir:

Oda hapsini çekmekte iken ceza mevkiini terkeden zabitlerle askerî memurlar hakkında da aynı ceza tatbik olunur.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun 82 nci maddesinin 2 numaralı fıkrası aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Yukarıki fıkrada yazılı suçlar silâhlı iken veya toplu efrat karşısında yahut kavli veya filî tehdit şeklinde yapılmışsa yirmi bir günden aşağı olmamak üzere katıksız hapis veya üç günden aşağı olmamak üzere hapis cezası verilir.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 106 nci maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Askerî karakol ve nöbetçi ve devriyeye taarruz edenlerin cezaları

Askerî karakola, nöbetçiye ve devriyeye hakaret eden veya bunları dinlemiyen veya bunlara mukavemette bulunan yahut filen taarruz eden bu suçları âmire karşı yapmış sayılır ve öylece cezalandırılır.

MADDE 5 — Mezkûr kanunun 1119 uncu maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Mafevkin cürüm sayılmıyacak olan fiilleri

1 - Bir madunun filî taarruzlarını defetmek yahut mübrem ve müstaeel bir zaruret ve tehlike halinde verdiği emirlere itaat ettirmek için bir mafevk tarafından yapılan müessir fiiller makam ve memuriyet nüfuzunu suiistimal telâkki edilemez ve suç sayılmaz.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur. 21 - VI - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. M.	
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>	
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.	
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüşti</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

2 - Bu hüküm harpte veya eşkıya müsademeleri ve isyan yahut askerlik harekâtı ve müerim takibatı gibi mahrumiyet vazifeler başında mübrem surette elzem bir itaati temin için başka vasıtalar bulunmadığı takdirde bir zabitin madunun ısrar ve mukavemetine karşı silâh kullanmaya mecbur kalması halinde de caridir.

3 - Mafevkin, hizmete ve askerliğe dair kusur ve hatalardan dolayı madunu tenkit ve muahaze etmesi hakaret sayılmaz.

MADDE 7 — Mezkûr kanununun 131 inci maddesinin matlahındaki (askerî) kelimesi tayyedilmiştir.

MADDE 8 — Mezkûr kanununun 154 üncü maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Talobenin hukukunun zevalini mucip haller

Sahtekârlık, hırsızlık, emniyeti sulistimal, dolandırıcılık, yalan yere yemin ve yalan yere şahitlik, iftira, dilencilik ve adabı umumiyeye ve nizamı aile ve vatan aleyhine cürümlerden birile bir aydan fazla hapis ve ağır hapis ve hukuku ammeden mahrumiyet cezalarına mahkûm olan askerî talebenin, talebelik sıfatile iktisap ettikleri her türlü hukukun ve muvazzaf hizmetten başka ihtiyat zabiti ve gedikli küçük zabıt olmak ve askerî hizmet ve memuriyetlere ve mekteplere girmek hakkının ziyana hükmolunur.

(Gayritabî mukarenette bulunduğu veya bunu rızasile kendisine yaptırdığı mektep idare heyeti tarafından yapılacak tahkikatla sabit olan talebenin kaydı terkin edilmekle beraber muvazzaf hizmetten başka askerî hizmet ve memuriyetlere ve askerî mekteplere girmek hukukundan mahrum edilmelerine de karar verilebilir. Bu karar aleyhine en büyük âmiri adli nezdinde on beş gün içinde itiraz olunabilir.

Âmiri adli kararı tasdik veya askerî mahkemeye tevdi eder. Tasdik kararı katidir.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 10 — Bu kanunun hükümlerini İcra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**Askerî muhakeme usulü ve askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tashih ve tadiline dair
1/319 numaralı kanun lâiyhası**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/1040

30 - IV - 1932

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

1631 numaralı askerî muhakeme ve 1632 numaralı askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tadili hakkında M. M. Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 - IV - 1932 tarihli ietimanda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

**1631 numaralı askerî muhakeme ve 1632 numaralı askerî ceza kanunlarının tashih ve tadiline dair
kanunun esbabı mucibesi**

Tashih : Askerî muhakeme usulü kanununa ait ;

1 - As. Mh. Us. kanununun 14 üneü maddesinin 2 nci fıkrasının sonundaki (eder) kelimesi (etmez) şeklinde olduğu ve çünkü bu fıkradan maksat mirliya ve daha yukarı rütbeyi haiz olanlar hakkında haza B. E. H. R. ve seferde başkumandana ait olan âmiri adlilik salâhiyetinin mâni zuhurunda bu makamların vekiline intikal etmiyeceğini ifadeye matuf bulunduğu ve kanunun devrei istihzariyesindeki bu şekilde ihzar ve basıldığı halde kanunun resmî ceride ile intişarında bu kelime (eder) şeklinde çıkmış olduğundan bu kelimenin asıl şekli olan (etmez) şeklinde tashihi.

2 - 26 nci maddenin (B) fıkrasındaki (134) rakamının doğrusu (136) dır. (136) nci madde sahtekârlık unsurunu ihtiva eden mühim bir suçta taallük etmekte ve altı aydan üç seneye kadar cezayı ihtiva eylemektedir. Maksat 136 nci maddede gösterilen ve maddenin matlabında işaret olduğu vechile daha ziyade dikkatsizlikten tevellüt eden suçların alay askerî mahkemesine aidiyeti beyanındadır. (136) rakamının yerine 134 yazılmış olduğundan şekli aslisi vechile 136 olarak tashihine lüzum hâsıl olmuştur.

3 - 52 nci maddenin birinci fıkrasındaki hâkimlerde kelimesinin doğrusu hâkimliktedir. Bu kelime o suretle şekli aslisine icra olunmuştur.

4 - 112 nci maddenin sonundaki ve takibat kelimesi (veya takibat) şeklinde iken basılma esnasında (ya) edatı unutulmuş olduğundan bu suretle tashihi lâzım gelmiştir.

5 - 201 inci maddenin altıncı fıkrasındaki (iddianamelerin) kelimesinin doğrusu (iddialarının şeklinde iken iddianamelerin suretinde basılmış olduğundan tashihine lüzum hâsıl olmuştur.

6 - 229 üneü maddenin matlabındaki (kabul) kelimesinin doğrusu (Kabil) olduğu halde kabul şeklinde basılmış olduğundan şekli aslisine icra icap etmiştir.

Askerî ceza kanununa ait :

7 - Sekizinci maddenin ikinci fıkrasının sonundaki (halidir) kelimesinin doğrusu (halidir) şeklinde iken haldir şeklinde basılmış olduğundan tashihi lâzım gelmiştir.

8 - (17 nci maddeden evvel matlup olarak B. hususî surette) fıkrasının yazılması lâzım iken basılma esnasında unutulmuş olduğundan bu fıkranın ilâvesi icap eylemiştir.

9 - Göz ve oda hapis cezaların zabitlerle askerî memurlar hakkında mahiyetini ve neticelerini ve icrasını şeklini tarif ve tayin eden askerî ceza kanununun 24 üneü maddesinin B fıkrasının 4 numaralı bendinde (hapis odanın kapısında bir nöbetçi bulundurulması) kanun lâiyhasında tasrih olunmuş ve lâiyhada (şahsî serbestisi salâhiyetler olanlar tarafından kanunen refedilmiş iken kendiliğinden bu serbestiyi iade eden firar kastile daha ağır cezaya istihkak kesbetmemişse altı

aya kadar hapis olunur) tarzında yazılmış olan 87 nci maddenin Âli askerî şûrada müzakeresi sırasında bu maddenin böyle yazılmasının esasen gerek göz hapsinde ve gerek oda hapsinde nöbetçi bulunmamasından mütevellit bulunduğu ve halbuki zabitan ve askerî memurlara ve hem efrada şamil olduğu mevzubahs edilerek bu madde şimdi kanunun 76 nci maddesinde olduğu ve hile nöbetçiyi kandırılarak veya dalgınlığından veya yerinde olmamasından istifade edilerek hapis odalarından çıkanlar şeklinde yazılmıştır.

Meclisi Âlice 24 üncü maddenin B fıkrasının 4 numaralı bendinde hapis odalarının kapısında nöbetçi bulundurulmalarını tazammun eden 4 numaralı bendi kaldırılmış ve yerine C fıkrası olarak (kısa hapis cezalarında maaş ve tahsisat tam olarak verilir) ibaresi konulmuştur. Millî Müdafaa encümeni mazbatasının buna müteallik fıkrasında 24 üncü maddenin B fıkrasının dört rakamlı hükmü çıkarıldı. Esas (göz hapsi) gibi bir disiplin cezasını gören bir zabitan başında bir nöbetçi buldurmak bahusus ki o nöbetçi, zabitan kıtasından olacak disipline mugayir bulunmuştur denilmektedir.

Hakikat halde lâyhada göz hapsi cezasında nöbetçi bulundurulması zaten kabul edilmemiş, lâyihanın 24 üncü maddesinin 4 numaralı fıkrasındaki hapis odasının kapısında nöbetçi bulundurulması oda hapis cezasına müteallik ve munhasır bulunmuştur. Bu fıkra kaldırılınca lâyihanın tanziminde hem zabitan hem de efrada şamil olarak kabul edilmiş olan kanunun 76 nci maddesinin tereddüt ve istibaha mahal kalmamak üzere yalnız efrada ait olduğunu tasrih etmek suretile maddeyi (nöbetçiyi kandırarak veya dalgınlığından veya yerinde olmamasından istifade ederek hapis odasından çıkan efrat) şeklinde tasrih eylemek icap eylemiştir.

10 - Askerî ceza kanununun 119 üncü maddesindeki kanun lâyihasının 121 inci maddesi olarak (madunun filen taarruzuna filen müdafaa etmek fevkalâde zaruret halinde veya tehlike karşısında madunu verilen emre itaat ettirmek için mafevkin tasaddi edeceği fiiller cürüm sayılmaz. Bir zabitan verdiği emre muhalefet eden madunu muktazi olan itaat dairesine almak veyahut müdafaa meşruada bulunmak veyahut firarileri çevirmek ve yağma ve tahribi men ve teskin etmek için sair vasıtaların fıkdanı halinde silâhını istimal etmesi cürüm addolunmaz) mealinde tanzim ve ihzar olunmuşken M. M. encümenince mukaddema 30 - X - 1930 tarihli kanunu muvakkat halinde neşredilmiş olan bu maddenin tatbikinde (umumî harpte) rivayete göre bazı suiistimaller yapılmış olması sebebine istiaaden lâyihadaki maddenin birinci fıkrasının son kısmına (ölümden gayri) diye bir kayıt ilâve edilmiş ve ikinci fıkranın baş tarafında « bir zabitan verdiği emre mukavemet eden madunu muktazi olan itaat dairesine almak » ibaresi çıkarılmış ve «firarileri çevirmek ve yağma ve tahribin önüne geçmek için silâh kullanması, harpte ilân olunan harekât mntakasında» şartile takyit olunmuştur. Bu ilâna ne kayıtlar maddenin maksudu olan kuvvetini kaybettirecek bir mahiyettedir. Kanunlar ihtiyaçlarına temini ve bilhassa askerî kanunlar inzibat ve harp zaruretlerinin teminini istihdaf eylemekte olduğuna göre öyle bir kanunun fena tatbik edilmesi binnefis kanunun fenalığına delâlet etmez. Belki fena tatbik edenlerin mesuliyetini istilzam eyleyler.

Kanun, ölümden gayri yapılacak fiillerin cürüm sayılmasını kabul etmekle yaralamıya cevaz veriyor demektir. Mafevkin maduna silâh kullanmasını icap ettiren bazı zaruretler olur ki silâhın kullanılmasıyla ölümü intaç etmiyerek yalnız yaralanmak suretile maksadı temine çalışmak gibi bir hesap ve mülâhaza mafevki müşkül vaziyetlere düşürür. ve binnetice böyle bir zaruret ve tehlike muvacehesinde mafevkin kanunun bu muaddel maddesindeki ölümden gayri şartını düşünerek hattı hareketini tayin emrinde zaman geçirmesi veya silâhını kullanmaması tehlikenin tahakkukunu mucip olur. Bunun en yakın ve en canlı misali Meneanen hâdisesinde zabitan vekili Kubilây Efendi ve müfrezinin vaziyetidir.

Şehit Kubilây Efendi tek başına ileri atılmayıp ta efradı da sevke çalışsa ve onlar bu emri yapmasaydı bu maddeye nazaran Kubilây Efendinin aneak ölümden gayri bir şeyi yapmak için silâhını kullanabileceği ve bu filin ya korkutmaktan veyahut yaralanmaktan ibaret kalacağı anlaşılmış ve bu fiillerin böyle bir zamanda ne dereceye kadar kabil ve müessir olacağı kolaylıkla takdir olunabilir. Maddenin birinci fıkrasına nazaran böyle olduğu gibi ikinci fıkrasına nazaran silâh istimal salâhiyeti-

nin (harp ilân olunan harekât mmtakasına hasrolunmak aynı suret ve derecede mahzurlu görülüyor. Bu fıkrada da yazılı vakalar yalnız harp ilân olunan harekât mmtakasında olmayabilir. Hazarda da olabilir. Buna da en yeni misal yine Menemen hâdisesidir. Kubilây Efendi efradına karşı silâhını istimal etseydi cürüm işlemiş olacaktı. Harp ilân olunan harp mmtakasında olduğu gibi hazarda dahi mafveki silâh istimaline mecbur eden bir çok vakalar olabilir. Bu gibi zaruretlere binaen 119 uncu maddenin merbut şekilde olduğu veçhile tadiline lüzum görülmüştür.

11 - Askerî ceza kanununun 3 üncü maddesi askerî mektepler talebesini de askerî şahıslar meyanında göstermiş ve 154 üncü maddede bunların ne gibi suçlar ve ne derecelerdeki mahkûmiyetler neticesinde talebelik haklarını zayıf edeceklerini kayıt ve tasrih eylemiştir. Ancak bu maddede suçlar sayılırken hırsızlık gibi mühim ve askerlik haysiyet ve şerefile gayrikabili telif bir suç yazılmamış olduğu gibi mekteplerin kendi talimatları dahilinde teşekkül edip ve talimatnameye tevfikân idarî mukarrerat ittihazına salâhiyetli olan inzibat meclislerinin veya haysiyet divanlarının bu madde haricinde kalan ve fakat mektep inzibatını ve askerlik şeref ve haysiyetini muhil görülmeyen fiillere karşı olan vazife ve salâhiyeti meskût kalmıştır.

Bilhassa mezkûr maddeye tevfikân gayritabiî mukarenette gerek fail ve gerek meful vaziyetinde kalan talebenin uzun müddet mahkeme kararına intizaren mektepte alakonulmaksızın diğer talebenin ahlak ve maneviyatı üzerinde menfi bir tesir yaptığı kanunun meriyetinden itibaren geçen kısa bir müddet zarfında görülmüş olduğundan mezkûr 154 üncü maddenin iki fıkrada dahilinde tenzili ile birinci fıkrasına (hırsızlık) suçunun ve ikinci fıkrasına da gayritabiî mukarenet ve vekar ve haysiyete münafi ve edep ve nezahete mugayir fiillerin ilâvesi suretile tertip ve tahriiri birinci fıkranın hükmen ve ikinci fıkranın ise idareten tatbik olunması ve her iki halde de aynı ferî cezanın bilâ hüküm cari olması esasının kabulü muvafık ve lüzumlu görülmüştür. Zikrolunan esbabı mucibe nazaran tashih ve tadil olunan kanun maddeleri lâyihası işbu esbabı mucibe lâyihasına leffolunmuştur.

Askerî ceza kanununun 131 inci maddesile 24 üncü maddesinin (B) fıkrasının tadiline gümrük ve inhisarlar vekâleti umum muhafız kumandanlığına merbut mütaleaname ile lüzum gösterilmiş ve aynı şekilde tadil yapılmıştır.

Gümrük ve inhisarlar vekâletince teklif edilen 18 inci maddeye ait esbabı mucibe

1 - Askerî ceza kanununun 131 inci maddesi; askerî eşyayı çalmak, satmak, satın almak, rehine vermek ehaline maksur olup bu fiillerin vahim hallerinde beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Bu cezanın en aşağı haddi bir senedir. Fiil az vahim telâkki edilirse üç seneye kadar hapis cezası verilir. Cezanın haddi asgarî Türk ceza kanununun 15 inci maddesi mucibince üç gündür. Vahamet keyfiyeti mahkemelerin salâhiyeti takdiriyesi cümlesinde olmakla beraber fiilde şiddet sebebi mevcut olmadıkça haddi ekalden tebaüt edilemeyeceğinden vasfı cürmiye göre tayin edilecek cezada nisbeti âdile yoktur. Askerî ceza kanununun 131 inci maddesine tekabül eden Türk ceza kanununun 481 ve müteakip maddelerinde hapis cezaları haddi ekalden uzaklaşmak suretile tahdit ve tayin edilmiştir.

2 - Askerî ceza kanununun 76 nci maddesinde hapis odalarından çıkanlar hakkında üç aya kadar hapis cezası tayin edilmiştir. Esasen bu madde Milli Müdafaa vekâleti tarafından tanzim kılınan kanun lâyihasının 8 inci maddesinde:

(Mevkuf ve mahpuslardan nöbetçiye kandırarak veya dalgınlığından veya yerinde olmamasından istifade ederek çıkanlar üç aya kadar hapsolünür) suretinde tadili teklif buyurulmuştur.

Askerî ceza kanununun 25 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında; (hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur) kaydi mevcut olduğundan maruz 76 nci maddenin imali için askerî ceza kanununun 24 üncü maddesinin (B) bendine; (oda hapsinin kapısında bir nöbetçi bulundurulur) fıkrasının ilâvesine lüzum hâsıl olmuştur.

Askerî ceza kanununun esbabı mucibesinde de hususu maruz zikredilmiştir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. encümeni
Karar No. 34
Esas No. 1/319

25 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Askerî muhakeme ve askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tadil, tashihine ait Başvekâletin 30 - IV - 1932, 15 mayıs 1932 tarihli ve 6/1040, 6/1302 numaralı tezkerelerile encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası M. M. vekili Beyin huzurile müzakere edildi.

Kanun lâyihasına merbut esbabı mucibe mazbatasında mufassalan yazılı mülâhazata encümenimiz de iştirak etmiş ve lâyihanın şayanı kabul olduğuna karar vermiştir.

Kanun lâyihası 1631 numaralı (askerî muhakeme usulü) ve 1632 numaralı (askerî ceza) kanunlarının bazı maddelerini tashih ve tadil ettiğinden lâyiha maddelerinin buna nazaran tertip edilmesi münasip görülerek birinci madde olarak (askerî muhakeme usulü) ne ait hükümler ve ikinci maddesinde (askerî ceza) ya dair hükümler yazıldı:

Bundan başka lâyhada teklif edilen ve zabitlerle memurların oda hapsinde, oda kapısı önüne nöbetçi bulundurulmasına dair olan teklifi encümenimiz kabul etmemiştir. Sebebi: Bir mahkeme kararile infazı lâzımgelen cezalardan gayri hallerde yani disiplin cezalarında zabıt ve askerî memurların şeref ve haysiyetlerinin kıta veya müessese efradı nazarında muhafaza edilmesi mülâhazasıdır. Nöbetçi bulunmamasından istifade ederek ceza yerini (göz, oda hapsinde) terkedenler hakkında ayrıca ceza verilmesini de kanun tesbit etmiştir. (Madde 77 fıkra 2). lâyhada yazılı ve ceza kanununun 154 üncü maddesine dair teklife gelince: Askerî mektepleri talebesinde vücudu mutlak surette matlup olan şeref ve haysiyet mefhumunun muhafazası için talebenin her türlü ahvaline yakından vâkıf olan ve mektebin tedrisi ve intizamı hususlarında birinci derece mesul bulunan mektep idare heyetinin, ahlâk ve terbiye vasıflarına mugayir harekette bulunanlar hakkında, hüküm verebilmesi encümenimize de muvafık görüldü.

Binaenaleyh lâyihaya merbut esbabı mucibe mazbatasında yazılı mütalealara iştirak eden encümenimizin, lâyihanın encümenince hazırlanan tertip ve şekilde kabulüne karar verildiği arz olunur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Giresun	Kars	Diyarbakir	Elâziz	Ordu	Gümüşane
<i>Ihsan</i>	<i>Muhittin</i>		<i>Ahmet Saffet</i>	<i>Recai</i>	<i>Şerket</i>
Aza	Aza	Aza	Aza		
Kastamonu	Kırşehir	Celibereket	Tokat		
<i>A. Rıza</i>	<i>L. Müfit</i>	<i>Naci</i>	<i>B. Lûtfi</i>		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 45
Esas No. 1/126
1/319

25 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

1631 numaralı askerî muhakeme usulü ve 1632 numaralı askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tadili hakkında Millî Müdafaa vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 30 - VI - 1932 tarih ve 6/1040 numaralı tezkeresile Adliye encümenine havale edilen kanun lâyihası Millî Müdafaa encümeninin lâyhada yaptığı tadilât ve esbabı mucibe mazbatasile birlikte Millî Müdafaa vekili Zekâî ve Askerî temyiz mahkemesi müddei umumisi Rifat Beylerin huzurile tetkik ve müzakere olundu;

Lâyihanın iki kanuna ait tadilâtı ihtiva etmesi itibarile her kanuna müteallik tadil mevadının ayrı bir lâyiha olarak tanzimi encümenimizce tensip edilmiştir.

Askerî ceza muhakemesi usulü kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında encümence dokuz maddelik bir lâyiha tanzim edilmiştir.

Bu lâyihanın birinci maddesile 1631 numaralı kanunun 14 üncü maddesinin son fıkrası tadil olunmuştur. Bu fıkra mezkûr kanunun 45 inci maddesinde âmiri adlilik salâhiyetinin âmiri adli bulunmadığı hallerde vekili tarafından ifa edileceği hakkındaki hükme bir istisna teşkil etmekte olduğundan seferberlikte Başkumandan uhdesinde olan âmiri adlilik vazifesinin hiç bir suretle vekâleten başkası tarafından ifa edilmemesini mutazammın bulunduğundan nefselemre muvafık olan bu tadil encümence musip görülmüştür.

Lâyihanın 2, 3, 4, 5, 6 ncı maddeleri kanunda tashihi icap eden bazı cümle ve kelimelerden ibarettir. Bunlar yeni bir hüküm mahiyetinde olmamakla beraber tatbikatta müşkülâtı bertaraf etmek itibarile teklif veçhile tebdilleri muvafık bulunmuştur.

7 ncı madde ile askerî muhakeme usulü kanununun 248 inci maddesine bir fıkra ilâve edilmektedir. İki daire olarak halea mevcut askerî temyiz mahkemesinin içtihatlarının istikrarını temin etmek üzere mütebayın kararlar hakkında temyiz müddei umûmisinin temyiz heyeti umûmîyesinden içtihadın tevhidî talebinin, tetkiki derdesti mesaile muhasır olmayarak evvele sadır olan kararlar arasındaki mübayenet halinde de dermeyan edilmesi ve verilecek kararın eski mukarrerata müessir olmayarak emsali tahaddüs edecek mesailde istikrarı temin edeceğinden faydası aşikâr bulunmakla bu fıkranın ilâvesi lüzumuna encümence de kanaat hâsıl olmuştur.

Hükûmetin teklif lâyihasında dermeyan edilip Milli Müdafaa encümenince dahi kabul edilen 112 ncı maddedeki (ve takibat) kelimesinin (veya takibat) olması ve 229 üncü maddenin matlabindeki (kabul) kelimesinin (kabil) olarak tashihi hakkında encümenimizce yaptığı tetkikatta Meclisçe kabul edilen 1631 numaralı kanunun evrak müdiriyyetinde mahfuz dosyasında bu kelimelerin tashih edilmek istenilen surette olduğu ve Meclisçe negredilen kavanin mecmuasında da o suretle yazılı olduğu anlaşıldığından elde mevcut bu kanunun matbu nüshalarında görülen yanlışlıkların tashihi mümkün olduğundan lâyihada dercine lüzum görülmemiştir.

1632 numaralı askerî ceza kanununun bazı maddelerinin tadiline dair encümence tanzim edilene kanun lâyihası 10 madde olarak tertip edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi askerî ceza kanununun 76 ncı maddesini muaddildir. Bununla mevkufların mahpusların cebrü şiddet kullanılmayarak nöbetçi veya muhafazaya memur olanları kaandırarak yahut dalgınlığından ve yerinde bulunmamasından istifade ederek kaçanlara verilecek cezalar gösterilmiştir.

İkinci madde ile disiplin cezalarından olan oda hapsini çekmekte olan zabıtlarla askerî memurların ceza mevkiini terkederlerse bu halin dahi cezayı müstelzim olacağı hakkında bir fıkra ilâve olunmuştur.

Üçüncü madde ile kanunun 82 ncı maddesinin iki numaralı fıkrası bu fıkradaki tehdidin kavli veya filî surette olacağını tazvih maksadilefâdil edilmiştir.

Dördüncü madde askerî karakola veya nöbetçiye hakaretin cezasını gösteren 106 ncı maddeye (devriyenin) de ilâvesi maksadile tertip olunmuştur.

Beşinci madde ile mafevkin cürüm sayılmıyacak fiillerini gösteren 119 üncü maddesindeki 1, 2, 3, ve numara altındaki fıkralar maduna karşı askerî itaat, intizamın temini maksatlarını kâfil olaeak hudut dahilinde sarahatı ihtiva etmek üzere tebdil kılınmıştır.

Altıncı madde ile de 120 inci madde hükümleri arasında dördüncü maddede olduğu gibi devriye de ithal edilmiştir.

Asıl kanunun 131 inci maddesinin matlabinde (askerî) tabirinin bulunmasını tatbikatta askerî mahkemelerle umumî mahkemeler arasında ihtilâfı mucip olmasından fiilin mahiyeti itibarile mutlak olarak eşyanın çalınmasını ve satın alınmasını ve rehin olunmasının askerî ceza kanununa tevfikân cezalandırılması icap ettiğinden matlaptaki (askerî) kaydı lâyihanın 7 ncı maddesinde kaldırılmıştır.

Lâyihanın 8 inci maddesi askerî talebe hakkında bir takım hukukun ziyamı istilzam eden efal ve harekâttan bâhis 154 üncü maddenin tadiline mütedairdir.

Maddenin birinci fıkrasında mevcut olması lâzımgelen (hırsızlık) fiili de ithal edilmiş ve gayritabii mukarenete dair olan cümleler fıkradantayyolunmuştur. Fıkırada sayılan efal esasen umumî suç envamdan bulunmakla bunu mürtekip olan talebe hakkında kanunda münderic cezadan başka talebelikle iktisap edilmiş ve edilecek hakların da ziyama askerî mahkemece hükmedilmesi zarurî olduğundan bu fıkra eski halile ipka olunmuştur.

Ancak gayritabii mukarenet, kanunî takibata mevzu olmaktan daha evvel mektep idarelerinin talebede ahlâkî noktaî nazardan arıyacakları bir sıfat olmasına binaen ekseriyette suç telâkki edilmiyecek olan bu fazihanın yalnız seri bir ceza mahiyetinde talebelik hukukunun ziyar için mahkemeden bir hüküm sudurunu beklemek doğru olmayacağından böyle gayritabii mukarenette bulunan veya bunu rızasile yaptiranlar hakkında mektep idarelerinin yapacakları tahkikatla sübutu halinde hemen mektepten kayitlerinin terkinini ile beraber muvazzaf askerî hizmetten gayri haklarının ziyama karar verilebilmesi muvafık görülmüş ve maddenin ikinci fıkrası o yolda tertip edilmiştir. Haklarında böyle karar verilenlerin ancak 15 gün içinde en büyük âmiri adli olan Büyük erkânharb reisine itiraz etmeleri kabul edilmiştir. Tasdik halinde âmiri adlinin bu kararın katî olması ve karar doğru görülmezse mahkemeye işin tevdi edilebileceği maddede gösterilmiştir.

Teklif lâyihasında görülen ahlâkî ve terbiyevî evsafın kifayetsizliğinden dolayı talebe hakkında aynı suretle muamele yapılması yolundaki hükümler encümenimizce bu kabül hareketler mektepler için mevcut bulunan veya yapılması icap eden talimatnamelerle kayitlerinin terkinine mektep idarelerine salâhiyet verilerek maksat temin olunabileceğinden çıkarılması muvafık görülmüştür.

Askerî ceza kanununa tezyil edilmek üzere tanzim olunarak Başvekâletin 25 - VI - 1931 tarih ve 6/1850 numaralı tezkeresile Adliye encümenine tevdi olunan kanun lâyihası bu tadil lâyihası ile birleştirilerek tetkik olunmuştur.

Millî Müdafaa encümeninin bazı cümleler tebdilile kabul ettiği bu lâyiha, seferberlik hazırlığı başladığından itibaren kullanılacak kara, deniz ve hava nakliye vasıtalarında ve fabrika ve müesseselerde çalışanlardan askerlik çağında olmıyanların vazifenin devamı müddetince askerî kanunlara tâbi olacağı ve vazifeyi terkedendenlerin askerî mahkemelere verileceği hükmünü tazammun etmektedir.

Encümenince icra edilen müzakere neticesinde bilhassa nakil vasıtasında çalışanlar belediye usul ve kaidelerine göre yaşları muayyen olup askerlikçağında olmıyan çocukların böyle işlerde bulunmayacakları gibi askerî ceza kanununun 155 ve müteakip maddelerinde gayriaskerî eşhasın kanunlara tâbi olacağı ahvali göstermiş bulunduğundan bu lâyihanın kabulüne mahal görülmemiştir.

Encümenin tanzim eylediği her iki kanun lâyihası Heyeti umumiyyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye E. Reisi N.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
M. M.				
Kocaeli	Yozgat	Çanakkale	Antalya	Trabzon
Salâhattin	A. Hamdi	Osman Niyazi	Haydar	Raif
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
	Kayseri	Erzincan	Kars	Kocaeli
Münir	S. Azmi	Abdülhak	Nazif	Ragıp
			Nazım	Refik Şevket

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1631 numaralı askerî muhakeme ve 1632 numaralı askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tashih ve tadiline dair kanun lâyihası

1 — Askerî muhakeme usulü kanununun 14 üncü maddesinin sonundaki (eder) kelimesi (etmez) suretinde tashih olunmuştur.

2 — Askerî muhakeme usulü kanununun (26) nci maddesinin (B) fıkrasındaki (134) rakamı (136) olarak tashih olunmuştur.

3 — Askerî muhakeme usulü kanununun (52) nei maddesinin birinci fıkrasındaki (hâkimlerde) kelimesi - hâkimlikte - olmak üzere tashih olunmuştur.

4 — Askerî muhakeme usulü kanununun 112 nci maddesinin sonundaki (ve takibat cümlesi) (veya takibat) suretinde tashih olunmuştur.

5 — Askerî muhakeme usulü kanununun (201) inci maddesinin (6) nci fıkrasındaki (iddianame-lerin) kelimesi (iddiaların) suretinde tashih olunmuştur.

6 — Askerî muhakeme usulü kanununun 229 uncu maddesinin matlabındaki (kabul) kelimesi (kabil) suretinde tashih edilmiştir.

7 — Askerî ceza kanununun 8 inci maddesinin 2 nci fıkrasının sonundaki (haldir) kelimesi (halidir) suretinde tashih edilmiştir.

8 — Askerî ceza kanununun 171 inci maddesinden evvel matlap olarak (B. Hususî surette) cümlesi tashihen ilâve olunmuştur.

9 — Askerî ceza kanununun 76 nci maddesi berveçhi ati şekilde tadil olunmuştur:

Mevkuf ve mahpuslardan nöbetçiyi kandırarak veya dalgınlığından veya yerinde olmamasından istifade ederek çıkanlar üç aya kadar hapsolünür.

(Maddenin matlabı; mevkuf ve mahpuslardan kendiliğinden çıkanların cezası diye yazılacaktır.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

1631 numaralı askerî muhakeme usulü ve 1632 numaralı askerî ceza kanunlarının bazı maddelerinin tashih ve tadiline dair kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Askerî muhakeme usulü kanununun aşağıdaki maddeleri tadil ve tashih edilmiştir:

1 - Askerî muhakeme usulü kanununun 14 üncü maddesinin sonundaki (eder) fıkrası (etmez) suretinde tashih olunmuştur.

2 - Askerî muhakeme usulü kanununun 26 nci maddesinin (B) fıkrasındaki (134) rakamı (136) olarak tashih olunmuştur.

3 - Askerî muhakeme usulü kanununun (52) nei maddesinin birinci fıkrasındaki (hâkimlerde) kelimesi (hâkimlikte) olmak üzere tashih olunmuştur.

4 - Askerî muhakeme usulü kanununun 112 nci maddesinin sonundaki (ve tahkikat) cümlesi (veya tahkikat) suretinde tashih olunmuştur.

5 - Askerî muhakeme usulü kanununun 201 inci maddesinin altıncı fıkrasındaki (iddianame-lerin) kelimesi (iddiaların) suretinde tashih olunmuştur.

6 - Askerî muhakeme usulü kanununun 219 uncu maddesinin dördüncü bendi (maznunun âmiri adlisine ve bunun alâmeratibihim mafeykindeki âmiri adlilere ve maznun ve davaçıya ağırdır) şeklinde yazılmıştır.

7 - Askerî muhakeme usulü kanununun 229 uncu maddesinin matlabındaki (kabul) kelimesi (kabil) suretinde tashih olunmuştur.

8 - Askerî muhakeme usulü kanununun 234 üncü maddesinin son fıkrasındaki (kanuna muhalif vakalar izah edilir) ibaresinin baş tarafına (ve birinci halde) cümlesi ilâve olunmuştur.

9 - Askerî muhakeme usulü kanununun 137 nci maddesindeki (hukuku amme davası açılmış olur) ibaresi yerine (son tahkikat açılmış olur) ibaresi konulmuştur.

10 - Askerî muhakeme usulü kanununun 248 nci maddesine 3 üncü bent olarak atideki fıkra ilâve olunmuştur:

3 - Eğer sevkolunan mesele derdesti rüyet bir davaya müteallik olmayıp içtihatların tevhidî talebîle gelmiş ise verilen karar mümasil meselelerde mabihilimtisal olur.

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

14 - VI - 1930 tarih ve 1631 numaralı askeri muhakeme usulü kanununun bazı maddelerinde tadilat icrasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1631 numaralı kanunun 14 üncü maddesinin son fıkrası aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Bu maddenin hükmü 15 inci maddede yazılı seferberlikte âmiri adlilik salâhiyetinin Başkumandana ait olduğu halde cereyan etmez.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 26 ncı maddesinin B fıkrası aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Askerî ceza kanununun 116 ve 136 ncı maddelerinin 1 ve 2 numaralı fıkralarında.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun 52 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Askerî adli hâkimler, hâkimler kanunundaki dereceler için muayyen müddetleri askerî hâkimlikte ikmal etmek şartile o derecelerde hukuku haiz birinci sınıf adliye askerî hâkimlerinden olup eürüm ve muhillî haysiyet hareketleri vukuunda haklarında 44 üncü madde hükmü tatbik olunur.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 201 inci maddesinin 6 numaralı fıkrası aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Hâkimlerin müddei umumî ile maznun ve müdafii muhakeme usullerine riayet edilmediği veya usulde hata edildiği hakkındaki iddiaların zapta geçirilmesini talepte hakkı vardır.

MADDE 5 — Mezkûr kanunun 137 ncı maddesile matlabı aşağıdaki surette tadil edilmiştir:

Son tahkikatın açılması maznuna 135 ve 136 ncı maddeler mucibince tebligat yapılma son tahkikat açılmış olur.

MADDE 6 — Mezkûr kanunun 234 üncü maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Temyiz eden taraf, hükmün hangi cihetine tarruz ve neden dolayı bozulmasını talep eylemekte olduğunu esbabı mucibeli lâyihasında beyan eder. Temyiz için istinat edilen sebeplerde muhakeme usulüne müateallik hukukî bir kayde mi, yoksa kanunî diğer hükümlere mi muhalefet edilmiş olmasından dolayı itiraz edildiği gösterilir ve birinci halde kanuna muhalif vakralar izah edilir.

10 — Askerî ceza kanununun 119 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkraları berveçhi ati şekilde tadil olunmuştur:

1 - Bir madunun filî taarruzlarını defetmek, veyahut mübrem ve müstaeel bir zaruret ve tehlike halinde verdiği emirlere itaat ettirmek için bir mafevk tarafından yapılan müessir fiiller makam ve memuriyet nüfuzunu suiistimal telâkki edilemez.

2 - Bu hüküm harpte veya eşkıya müsademeleri ve isyan veya askerlik harekâtı ve müerim takibatı gibi vazifeler başında sureti mübremede elzem bir itaati temin için başka vasıtalar bulunmadığı takdirde bir zabitin madunun ısrar ve mukavemetine karşı silâh istimal etmeye mecbur kalması halinde de caridir.

11 — Askerî ceza kanununun 154 üncü maddesi berveçhi ati şekilde tadil olunmuştur:

1) Sahtekârlık, hırsızlık, emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, yalan yere yemin, yalan yere şehadet, iftira, dilençilik, adabrumumiye ve nizami aile, veya vatan aleyhinde cürümlerden birile bir aydan fazla hapse ve mutlak olarak ağır hapse mahkûm olan talebenin talebelik sıfatı ile iktisap ettikleri hukukun ve hizmeti muazzafadan başka ihtiyat zabiti ve gedikli küçük zabıt olmak ve askerî hizmet ve memuriyetlere ve mekteplere girmek hakkının ziyama hükmolunur.

2) Gayritabiî mukarenet yaptıkları veya bu filî rızasile kendilerine yaptırdıkları mektep idare heyeti tarafından yapılacak tahkikatla sabit olan ve askerlik meslekinin şeref ve haysiyetinin ieaplarına vekar ve haysiyet duygularına, edep ve nezahete uymıyan ve kezalik çirkin ve ayıp görülen fiil ve hareketlerde buldukları ve böyle sözler söylemeği itiyat ettikleri veya bu fiillere teşebbüs ettikleri mektep inzibat meclisleri karare ile sabit olan talebenin ayrıca bir hükme hacet kalmaksızın kayıtları terkin olunur ve bunlar hakkında dahi birinci fıkradaki ferî ceza bilâhüküm cari olur.

12 — Askerî ceza kanununun (131) inci maddesinin matlâbındaki (askerî) kelimesi kaldırılmıştır.

13 — Askerî mahkeme usulleri kanununun (137) nei maddesindeki (hukuku amme davası açılmış olur) ibaresi yerine (son tahkikat açılmış olur) ibaresi konulmuştur.

İKİNCİ MADDE — Askerî ceza kanununun aşağıdaki maddeleri tadil, tashih edilmiştir:

1 - Askerî ceza kanununun 76 nei maddesi berveçhi ati tadil olunmuştur:

Mevkuf ve mahpuslarda nöbetçiye kandırarak veya dalgınlığından veya yerinde olmamasından istifade ederek mevkuf veya mahpus buldukları yerden çıkarlar üç aya kadar hapsolunurlar. Bu maddenin matlâbı mevkuf ve mahpuslardan kendiliğinden çıkarların cezası diye yazılacaktır.

2 - Askerî ceza kanununun 77 nei maddesine aşağıdaki yazılı fıkra ilâve olunmuştur.

Oda hapsini çekmekte iken ceza mevkiini terkedilen zabıtlar ile askerî memurlar hakkında aynı ceza tatbik olunur.

3 - Askerî ceza kanununun 82 nei maddesinin ikinci fıkrasındaki (veyahut tehdit şeklinde) cümlesi (veyahut söz ve yazı veya harici evza ile veyahut silâh teşhiri suretleriyle tehdit şeklinde) suretile tashih olunmuştur.

4 - Askerî ceza kanununun 106 nei maddesindeki (nöbetçiye) kelimesinden sonra (devriyeye) kelimesi ilâve olunmuştur.

5 - Askerî ceza kanununun 119 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları berveçhi ati tadil olunmuştur:

1 - Bir madunun filî taarruzlarını defetmek, veyahut mübrem ve müstaeel bir zaruret ve tehlike halinde verdiği emirlere itaat ettirmek için bir mafevk tarafından yapılan müessir fiiller makam ve memuriyet nüfuzunu suiistimal telâkki edilemez ve suç sayılmaz.

2 - Bu hüküm harpte veya eşkıya müsademeleri ve isyan veya askerlik harekâtı ve müerim takibatı gibi vazifeler başında sureti mübremede elzem bir itaati temin için başka vasıtalar bulunmadığı takdirde bir zabitin madunun ısrar ve mukavemetine karşı silâh istimal etmeğe mecbur kalması halinde de caridir.

6 - Askerî ceza kanununun 120 nei maddesindeki (askerî karakol) kelimesinden sonra (nöbetçi ve devriye) kelimeleri konulmuştur.

7 - Askerî ceza kanununun 131 inci maddesinin matlâbındaki (askerî) kelimesi kaldırılmıştır.

8 - Askerî ceza kanununun 154 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki (sahtekârlık) kelimesinden sonra (hırsızlık) kelimesi ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra ilâve olunmuştur:

Şu kadar ki mektep heyeti idaresi dahi talebe-

MADDE 7 — Mezkûr kanunun 248 inci maddesine aşağıda yazılı fıkralar ilâve edilmiştir:

3 - Temyiz mahkemesi dairelerinden verilmiş mütebayın kararlar hakkında da içtihatların tevhidini Temyiz müddei umumisi Temyiz heyeti umumiyesinden talep edebilir. Bu karar evvelki mukarrerata tesir etmez.

MADDE 8 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 9 — Bu kanunun hükümlerini icraya lera Vekilleri Heyeti memurdur.

14 — Yine askerî mahkeme usulleri kanununun (234) üncü maddesinin son fıkrasındaki (kanuna muhalif vakalar izah edilir) ibaresinin baş tarafına (ve birinci halde) cümlesi ilâve olunmuştur.

15 — Yine askerî mahkeme usulleri kanununun (219) uncu maddesinin 4 üncü bendi (maznunun âmiri adlisine ve bunun alâmeratibihim mafevkindeki âmiri adlilere ve maznun ve davaçaya açıktır) şeklinde yazılmıştır.

16 — Yine askerî mahkeme usulleri kanununun (248) inci maddesinde 3 üncü bent olarak atıdaki fıkra ilâve olunmuştur:

(Eğer sevkolan mesele derdesti rüyet bir davaya müteallik olmayıp içtihatların tevhidî talebile gelmişse verilen karar mümâsil meselelerde mahihil imtisal olur).

17 — Askerî ceza kanununun (120) nci maddesindeki (askerî karakol) kelimesinden sonra (nöbetçi) kelimesi konulmuştur.

18 — Askerî ceza kanununun 131 inci maddesinin birinci fıkrasının son bendinde; az vahim hallerde üç aydan üç seneye kadar haps olunur. Çalınan mallar varsa alınır. Yoksa kıymeti ödetilir.

Askerî ceza kanununun 24 üncü maddesinin (B) bendinde; oda hapsinin kapısında bir nöbetçi bulundurulur.

19 — İşbu kanunun 1 - 8 inci maddeleri muhakeme usulü ve ceza kanunlarının meriyet mevkiine girdiği tarihe müsadif olan 14 - 15 1930 tarihinden ve diğer maddeleri neşri tarihinden muteberdir.

20 — İşbu kanunun icrasına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

20 - IV - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>		<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmî</i>	<i>Mustafa Şeref</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

den her hangi birinin ahlâkî ve terbiyevî evsafının kifayetsizliğini tesbit ederse suçunun mahiyetine göre askerî mahkemede yapılacak veya yapılmakta olan takibatla ve verilecek hükümle mukayyet olmuyarak ve buna intizar etmiyerek kaydini terkin eder. Bu suretle mektepten kaydi terkin edilenler hakkında birinci fıkradaki ferî ceza bilâ hüküm cari olur ve bunlar muvazzaflık hizmetini bir misli fazla olarak yaparlar. İdarî olan bu hüküm aleyhine on beş gün zarfında en büyük âmiri adlî nezdinde itiraz olunabilir. Âmiri adlî tarafından verilecek karar katidir.

9 - Askerî ceza kanununun 171 inci maddesinden evvel sername olarak (B. hususî surette) cümlesi ilâve olunmuştur.

